

Riddersstraat 13, het huis Sinave

**Open op zaterdag 8 september van 14u tot 18u
en op zondag 9 september van 10u tot 18u**

Gidsen zorgen voor begeleiding

In de Riddersstraat zijn de administraties van twee arrondissementscommissarissen gehuisvest. Die van Luc De Rammelaere, arrondissementscommissaris van Brugge-Oostende en deze van Mieke Teerlynck, arrondissementscommissaris van Kortrijk-Roeselare-Tielt. Een arrondissementscommissaris vertegenwoordigt zowel de federale als de Vlaamse regering en heeft eigen taken zoals het verlenen van jachtverloven, controle op de registers van burgerlijke stand en politiebevoegdheden inzake bestuurlijke politie. Daarnaast vervult de commissaris taken die hem opgedragen zijn door de gouverneur zoals onderzoeken uitvoeren in bepaalde gemeenten. Er zijn drie arrondissementcommissarissen in West-Vlaanderen. De commissaris voor Ieper-Veurne is gehuisvest in het provinciehuis op de Burg en is belast met veiligheidstaken, rampenplanning en toezicht op politie en brandweer. In Riddersstraat 13 worden een resem van taken uitgevoerd zoals onder andere: verlenen van jachtvergunningen en jachtverloven, afleveren van wapenvergunningen, erkennen van schietstanden en wapenhandelaars, houden van toezicht op de kerkfabrieken, klachten tegen burgemeesters en verkiezingen behandelen, opeisingen in geval van stakingen, behandelen van planten- en dierenziekten (zoals bij de recente dioxine en mond-en klauwzeer meldingen).

De ambtenaren die hier zijn tewerkgesteld zijn federale ambtenaren van het Ministerie van Binnenlandse Zaken die ter beschikking worden gesteld van de gouverneur. Daarnaast is er een gedeelte van de verdieping voorbehouden voor het Rijksregister van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, dat volledig onafhankelijk werktxxxxxxxxxxxxxxxx (naar een tekst van Vicky Boerjan, Adjunct-adviseur).

Op de OMD 2001 is de benedenverdieping van het pand gedeeltelijk te bezoeken. Men verlaat het gebouw via de Boomgaardstraat.

Het opzoeken van de geschiedenis van dit oorspronkelijk zeer grote herenhuis verliep niet rimpelloos en die geschiedenis is voorlopig nog erg onvolledig. Aangezien het perceel sinds de Middeleeuwen een leen was van de heerlijkheid van Male, werd het niet geregistreerd in de stedelijke kadasterboeken of zestendelen vanaf 1580.

Gelukkig moesten zelfs de eigenaars van lenen belastingen betalen en daardoor vonden we via de belastingsboeken terug dat in 1580 Jan Pardo, heer van Male, eigenaar was van het pand. De familie Pardo bewoonde het huis toen niet zelf maar verhuurde het aan Joris Matruut voor 12 ponden. Het was toen een van de duurste huizen van de straat.

Jan Pardo was heer van Frémicourt en Male. Hij was viermaal schepen van de Stad tussen 1570 en 1594 en zevenmaal burgemeester van de schepenen tussen 1571 en 1592. Vanaf 1562 was hij lid van de Sint-Jorisgilde. Hij stierf in 1596. Hij huwde achtereenvolgens Anne Ingenieulant (+ 1581) en Marie Anchemant (+ 1595) en werd samen met zijn beide echtgenotes begraven in de Sint-Donaaskerk. Jan Pardo had verschillende kinderen, waaronder Jan (die trouwde met Marie de Peralta, zie nr. 13 van

deze brochure), Diego en François. Het huis in de Ridderstraat bleef nog lange tijd in het bezit van de Pardo's.

De Pardo's behoorden tot de toplaag van de Brugse bevolking. Ze waren afkomstig uit Spanje en door hun handelsactiviteiten in Brugge terechtgekomen. In de loop van de 16de eeuw ruilden ze hun handelondernemingen vaak in voor overheidsfuncties. Zoon Jan Pardo was nog steeds handelaar in het begin van de 17de eeuw en had nog kantoren in Rijsel en Londen.

Zeker tussen 1657 en 1665 is Ridderstraat 13 in het bezit van de weduwe en erfgenamen van meester Charles Breydel. In 1657 werd het pand zelfs bewoond door de weduwe van Charles Breydel en later verhuurden haar kinderen het aan de heer Jan Loontjens. Uit de hoge huisbelasting van 50 ponden valt af te leiden dat het een voornaam pand was. Kort nadien kwam het eigendom in handen van Jacques Doyenbrugghe en werd het verschillende jaren gehuurd door Maarten De Gheldere.

Jacques Doyenbrugghe de Duras stierf in Gent op 17 augustus 1675. Hij was schout van de stad en het ambacht van Assenede en heer van een heerlijkheid in Ieper. Hij bewoonde in Assenede een *schoon, en dobbel bewalt casteel met optreckende brugghe ghemackt uyt Arduyne metsgaders een huys van plaisance schauwen en stallijnghe*. Het huis in de Ridderstraat zal hij zeker nooit zelf hebben bewoond.

De 18de-eeuwse geschiedenis is nog niet opgespoord. Wel weten wij dat op het eind van die eeuw het huis bewoond werd door Dominique Custis en zijn vrouw Renilde Van Zuylen, die het waarschijnlijk ook in hun bezit hadden. De familie Custis woonde er met vier kinderen en drie dienstbodes. Dominique-François Custis, geboren in 1736, was kapitein van een *compagnie d'infanterie* en verbonden aan een Waals regiment. Hij was in 1763 gehuwd met Renilde Van Zuylen-Van Nyevelt, de dochter van

de eigenaar van het huis Riddersstraat 12 (zie nr. 11 van deze brochure).

Dominique Custis was de zoon van de bekende en boeiende Charles-François Custis, de eigenaar van Oude Burg 21 (zie brochure Open Monumentendag 1995, nr.13), die een zeer grote bibliotheek bezat en zelfs een kroniek over Brugge publiceerde. De zonen van Dominique werden op hun beurt militair en zijn dochter Charlotte trouwde met de rijke zakenman Charles-Louis Gilliodts (bewoner van het voormalige Oosterlingenhuis, zie brochure Open Monumentendag 1996, nr. 9). Tussen 1809 en 1820 werd Riddersstraat 13 bewoond door het echtpaar Jacques De Rijn en Marie De Meulenaere, die in 1810 het empire kasteeltje Erkegem bouwden in Oostkamp (in het begin van de 20ste eeuw verbouwd) en er begonnen met de aanleg van het waardevolle kasteelpark (zie Open Monumentendagen van 2002). Het huis in de Riddersstraat gebruikten ze waarschijnlijk als winterresidentie.

Zeker rond 1820 is de Brugse reder Antoine Sinave (°leper, 1790) de nieuwe eigenaar. Hij was gehuwd met Anne Vandenmaele (1801-1851) en het gezin had drie kinderen: Anna, Jules en Edmond. De familie was ook eigenaar van Ridderstraat 17-19, dat als pakhuis dienst deed. Ze had heel wat huispersoneel in dienst en ook steevast een koetsier. In 1830 is dat Charles Rogiers die waarschijnlijk Antoine Sinave dagelijks naar de handelskom voerde.

Sinave was samen met Jean-Baptiste Delescluze de belangrijkste reder van Brugge in het begin van de 19de eeuw. Antoon Sinave had samen met zijn broer Pieter de grootste maatschappij. Hun schepen bevaarden hoofdzakelijk de Noordzee maar gingen ook richting Antillen en Cuba en in de Hollandse tijd zelfs naar Batavia. Hun schepen waren de eerste Zuid-Nederlandse die in de baai van Nagasaki werden gesignaleerd. Na de Slag van Waterloo in 1815 en het einde van de Franse bezetting kwamen de havenactiviteiten in de

Nederlanden opnieuw goed op gang. Brugge beschikte over een eigen handelsvloot. Volgens officiële rapporten waren in 1817 vijf zeevaartmaatschappijen actief en die hadden hun hoofdkwartier in de Brugse handelskom. Enkel Delescluze en Sinave beschikten over goed uitgeruste zeeschepen. In 1817 bezaten de gebroeders Sinave 10 schepen, waaronder vijf driemasters. Delescluze bezat vier schepen.

Door de Belgische Revolutie van 1830 kwam abrupt een eind aan de succesvolle evolutie van het Brugse zeevaartwezen. De Sinaves gaven het niet op en verhuisden hun maatschappij naar Amsterdam en konden verder handel drijven met het Verre Oosten.

Het hoeft geen betoog dat Auguste Sinave een begoed man was die zijn woning in de Riddersstraat naar zijn sociale status uitbouwde. Wat nu overblijft, is slechts een klein gedeelte van het oorspronkelijke huis.

In 1821 werd een bouwvergunning verleend voor een woonhuis van drie bouwlagen hoog en dertien traveeën breed (waarvan er er nu slechts zeven zijn bewaard gebleven; de helft van het huis werd gesloopt rond 1950(?) en vervangen door een nieuwe pand). Het huis is gebouwd op een U-vormige plattegrond (er blijven wel oudere kelders bewaard). De oorspronkelijke voorgevel was op de benedenverdieping verlevendigd door imitatievoegen en de ramen waren voorzien van kleine roedeverdelingen. De nu nog gedeeltelijk bewaarde kroonlijst onder het dak is uitgevoerd volgens het ontwerp van 1821 (een hoofdgewel met trigliefenfries en een kroonlijst die onderaan versierd is met ruiten en klossen). Van wat nu nog rest van de interieurstoffering mogen wij afleiden dat dit oorspronkelijk volledig in empirestijl was uitgevoerd (zie verder).

Het huis werd vanaf 1856 bewoond door Anne Sinave die getrouwd was met Edward Chantrell, van de bekende ondernemersfamilie met Engelse wortels. Edward Chantrell was net als zijn schoonvader een reder. Het echtpaar had een tijdje in Amsterdam gewoond. Ze hadden samen drie kinderen, die het huis ook erfden en waarschijnlijk reeds in twee percelen opdeelden. In 1897 is het huidige Riddersstraat 13 eigendom van de familie Frans Ganshof en vanaf 1915 van de bekende advocaat Arthur Ganshof-Vander Meersch. Hij verkocht het huis in 1920 aan de handelaar Louis Rodriguez-De Muynck. Het andere perceel bleef nog een tijd lang eigendom van de familie Chantrell.

Zeker in de jaren vijftig van de 20ste eeuw was het (gehalveerde) huis in het bezit van de familie Albert Momballiu-Claeys. Albert Momballiu was handelaar. Hij stierf in 1957 kort na de blokkade van het Suezkanaal, waarbij zijn bedrijf in moeilijkheden was geraakt. Riddersstraat 13 werd op 6 november 1959 aangekocht door de Provincie West-Vlaanderen en werd in 1963 overgedragen aan de Regie der Gebouwen.

Het pand wordt opengesteld om het geïnteresseerde publiek te laten kennismaken met de prachtige empiretrap met **metalen** stijlen die in het huis bewaard bleef. Het is ook interessant een kijkje te nemen in het salon aan de straatkant, dat gestoffeerd is in een neo-Lodewijk XVI-stijl en dus eerder eind 19de-eeuws is te dateren.

In de inkomhal is de oorspronkelijke structuur nog gedeeltelijk herkenbaar. De beide wanden zijn geritmeerd door pilasters in empirestijl. Er werd gezocht naar een perfecte symmetrie die door de huidige aankleding van de ruimte weliswaar is verstoord. Bijzonder waardevol is uiteraard de trap die omschreven wordt als een zogenaamde Engelse trap, die in een spiraalbeweging naar boven “slingert”. Deze slingertrap heeft open ruimtes tussen de verschillende plaatvormige treden. Bemerk de marmeren vloer met centraal

een dubbele stervorm. De trappaal is zeer sierlijk uitgewerkt en bekroond met drie zwaantjes. De treden steunen op gevleugelde griffioentjes afwisselend met een vogelkop en een leeuwenkop en eindigend in een vissenstaart. De afzonderlijke stijlen van de trap zijn telkens bovenaan versierd met een ramskop. De koepel is bovenaan beschilderd. Tegen een grijze achtergrond slingeren zich sierlijke lieren en bladerenranken. De empirezuilen links van de trap zijn bekroond met het handelssymbool bij uitstek: de *caduceus*, een door twee slangen omkronkelde en gevleugelde toverstaf. Dit staat ongetwijfeld symbool voor het welslagen van de carrière van Sinave.

Het gebouw wordt verlaten via de tuin. Het is uiteraard interessant om ook de achtergevels te bekijken. De zgn. wintertuin of veranda werd in 1898 in opdracht van Frans Ganshof bijgebouwd naar het ontwerp van arch. Charles De Wulf. De oorspronkelijke zeer sierlijke bedaking en stoffering zijn ondertussen wel sterk gewijzigd.

Het voormalige koetshuis, aan de kant van de Boomgaardstraat dateert uit 1823. Het werd in 1897 opgesplitst tussen Ridderstraat 13 en 15.

Ridderstraat 13 werd op 23 april 2001 op de ontwerplijst van voor bescherming vatbare monumenten geplaatst.